

LIIKUNTASEIKKAILU

-TAHTO-

TAHTO-LEKTION

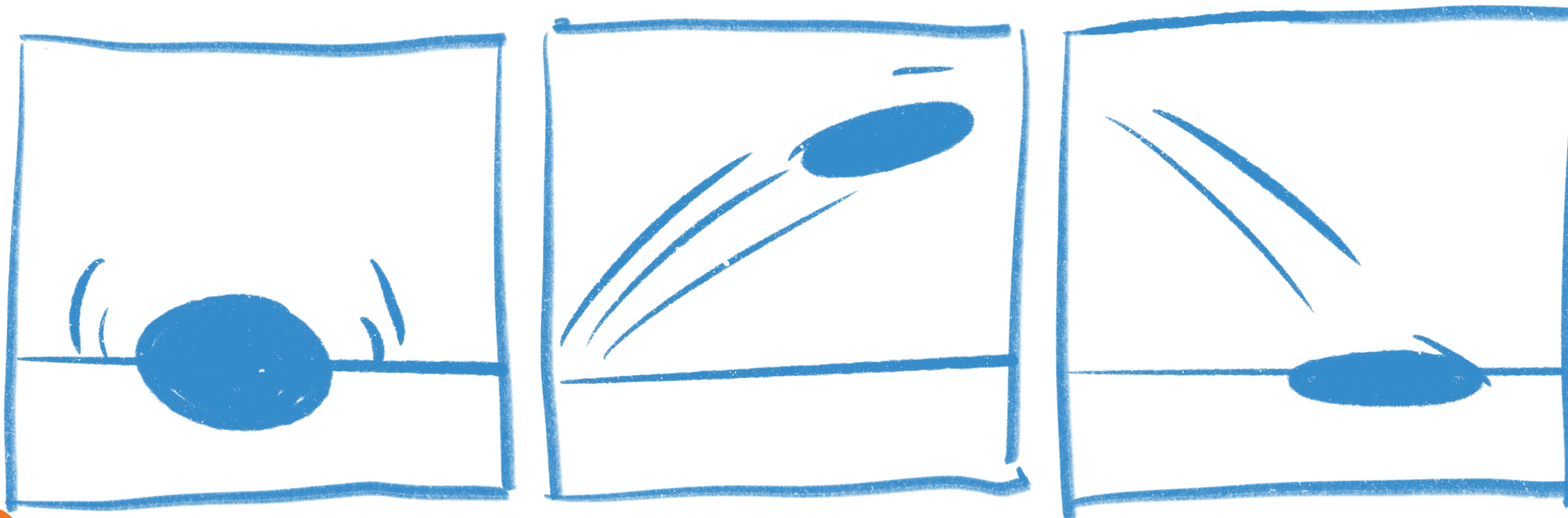
BILDKONST KL. 6

Rörelse som tecknad serie

Vad är en tecknad serie?

En tecknad serie är en serie bilder som förenas av en berättelse. Den har en början och ett slut. Det är som en film, fast med enskilda bilder.

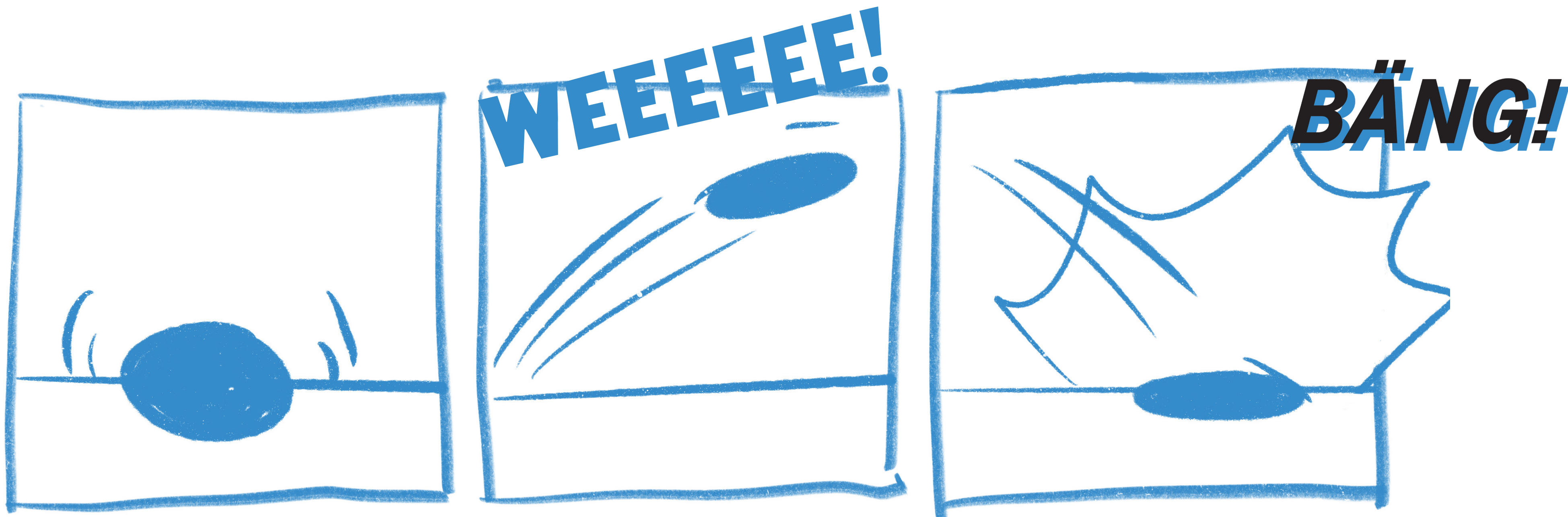

I den här tecknade serien studsar bollen upp i luften och återvänder till marken inom tre rutor. Bilderna visar inte allt – läsaren kompletterar förändringen, tiden och rörelsen.

Vad är en tecknad serie?

En tecknad serie är en konstform och konst är uttryck, alltså är den tecknade serien ett uttrycksmedel.

Bilderna är i en genomtänkt ordning, som innehåller uttryck och tecken, med vilka man signalerar till läsaren.

Fundera tillsammans

Vilka tecknade serier känner du eller kan namnge?

Vilka personer eller figurer uppträder i dem?

Hurdana berättelser finns det i tecknade serier?

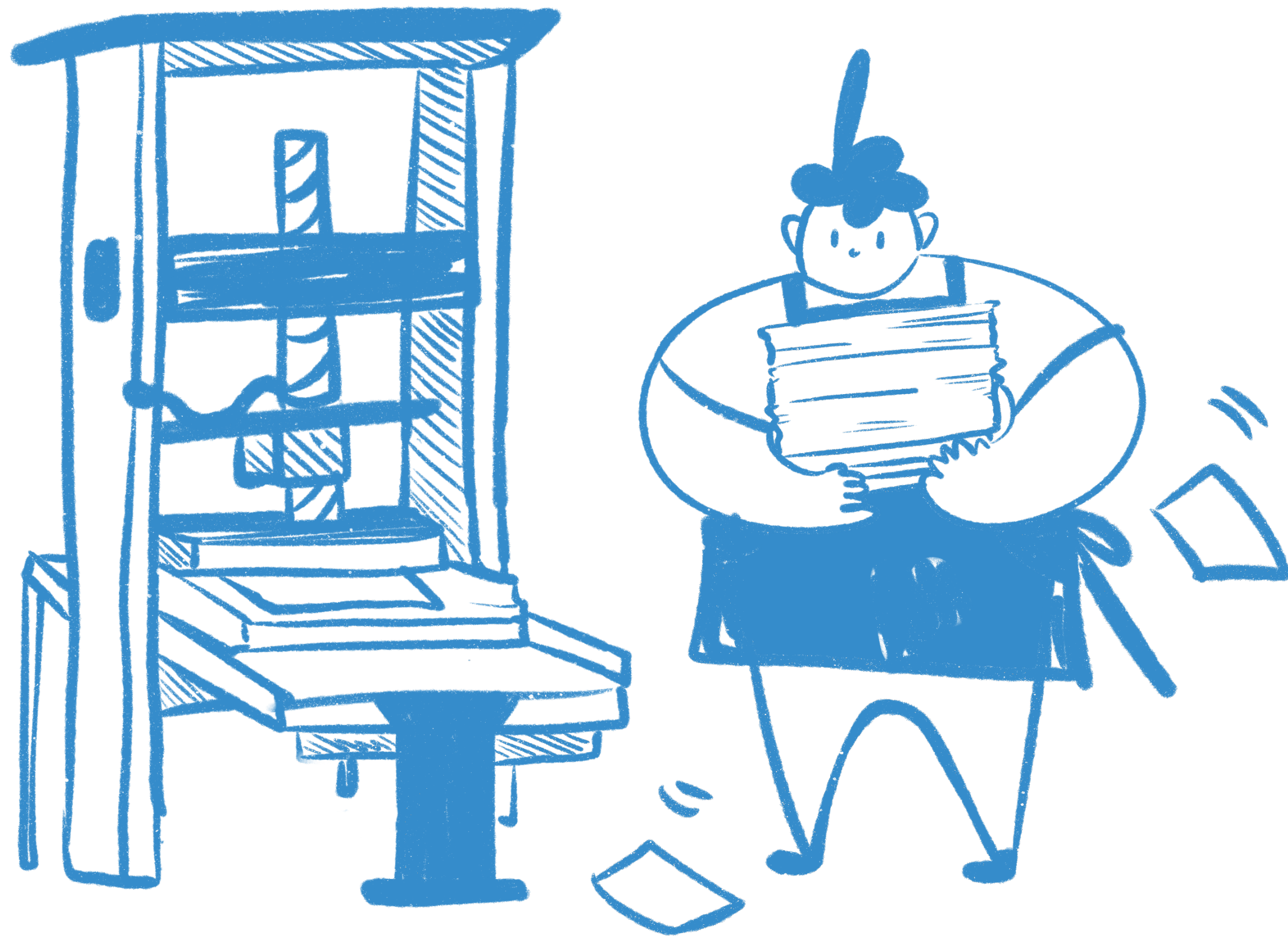
Var läser ni tecknade serier?

I praktiken är också en
film en serie bilder.

Den tecknade seriens berättelse

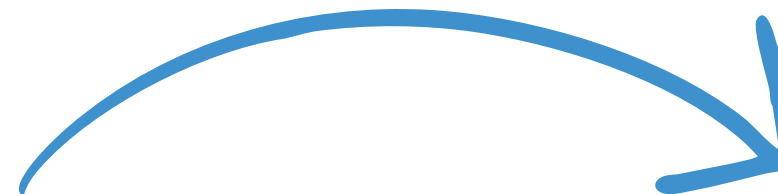
Den tecknade seriens historia är lång och exempel på tecknade serier återfinns redan i grottmålningar från flera tusen år tillbaka. Den viktigaste händelsen med tanke på den tecknade seriens historia är uppfinningen av tryckkonsten på 1400-talet. Det möjliggjorde tryckandet av bilder i stora mängder.

Skämtteckningar

Under 1800-talet började man i tidningspressen publicera skojiga och lättlästa bildserier på stora tryckark. Lätta skämtteckningar var populära. I dessa bilder ingick också pratbubblor och bildtexter.

Den finländska idrottsjournalisten och skämttecknaren Arvo Tigerstedt är känd för sina skämtteckningar med idrottstema.

Kända figurer

I de tecknade serierna i tidningarna under 1900-talet började det förekomma permanenta figurer, i stället för enskilda vitser och skämtteckningar. Bland annat i serien Krazy Kat var en grupp fantasifigurer på äventyr.

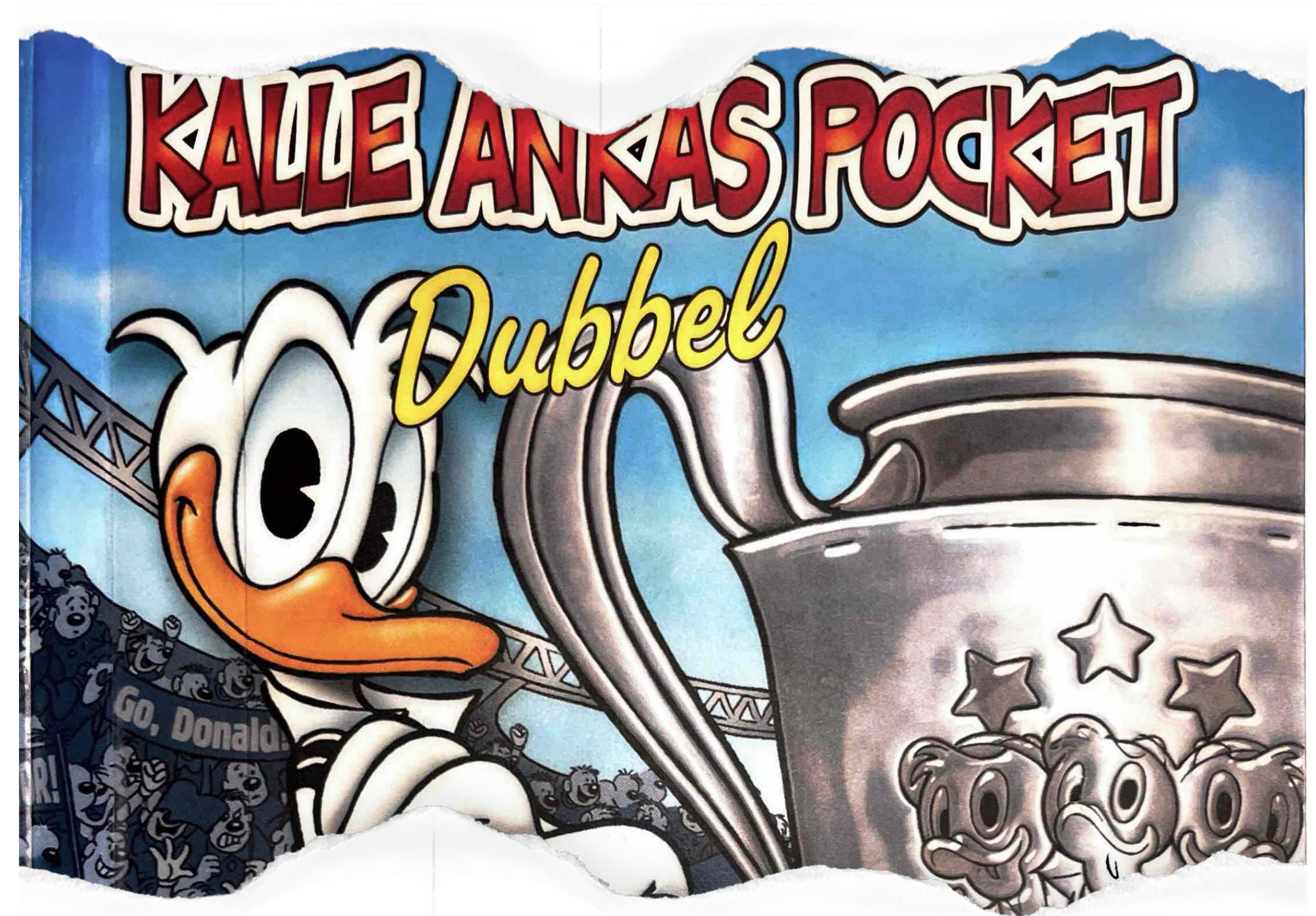
Kända superhjältar från tecknade serier har sedan 1930-talet varit på äventyr i tidningar och böcker. De berömda Läderlappen (Batman) och Stålmannen (Superman) hörde till de första.

Kända ankor

Kalle Anka är säkert en känd serietecknad figur för många. Kalles äventyr har man i Finland kunnat följa med sedan 1950-talet. Även idrottens värld finns med i Kalle Anka.

Till exempel i Kalle Anka-numret från 23.8.2023 ser vi Mauri Tarkkanen och *Tvättbjörnsgänget!*

©DISNEY/Storyhouse Egmont SE

Tecknade serier från

Tecknade serier görs också runt om i världen. I Frankrike och Belgien föddes Asterix och Tintin. Den japanska tecknade serien går under namnet Manga. T.ex. Haikyuu!-mangan berättar om ett volleybollag.

I boken *Den mystiska stjärnan* möter Tintin och hunden en meteorit.

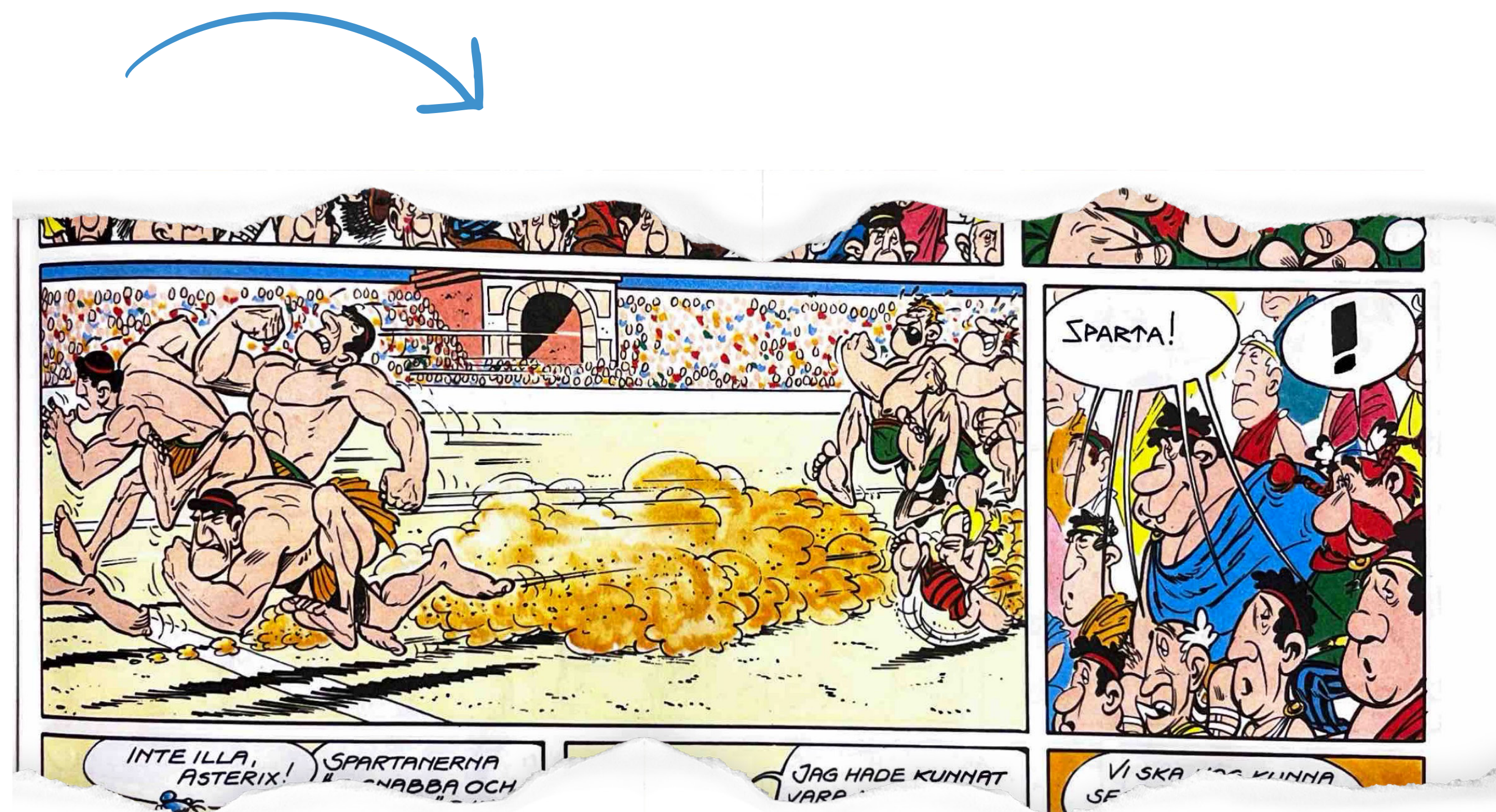
© Hergé/Casterman, Paris/Bonnier Carlsen

Rörelse, idrott och tecknad serie

Fart! Svett! Kraft!

Idrott och rörelse är bra källor för en tecknad serie. Idrotten erbjuder rörelse, spänning och visuell energi. Med hjälp av idrott och rörelse kan man berätta mångahanda berättelser och uttrycka känslor.

I den tecknade serien Asterix på olympiaden deltar Asterix i löptävlingen på 20 stadionlängder mot spartanerna. Dammet bara yr, när man springer med hög hastighet. Dammet återspeglar snabb rörelse och fart.

© 1968 René Goscinny och Albert Uderzo/1999 Egmont Foundation/Egmont Serieförlaget

Rörelse och ljud

Den tecknade seiren har inget ljud, så ljudet uttrycks med text eller andra effekter. Texterna kan uttrycka rörelse eller händelser (t.ex. WOW!).

I Kalle Anka spelar Mauri Tarkkanen och Tvättbjörnsgänget basket. De måste till och med akta sig för en egendomlig boll. Uttryck som "boing" och "dunk" samt fartfyllda streck berättar om rörelse.

©DISNEY/Sanoma Media Finland Oyj

WOW!

Dynamisk tecknad serie

Rytminen i den tecknade seriens rutor inverkar också på hurdan stämning serien skapar och vad bilderna signalerar. En välvald bildvinkel och beskärning av bilden ger mera effekt åt scenen!

Fartstrecken ger den tecknade serien mera rörelse.

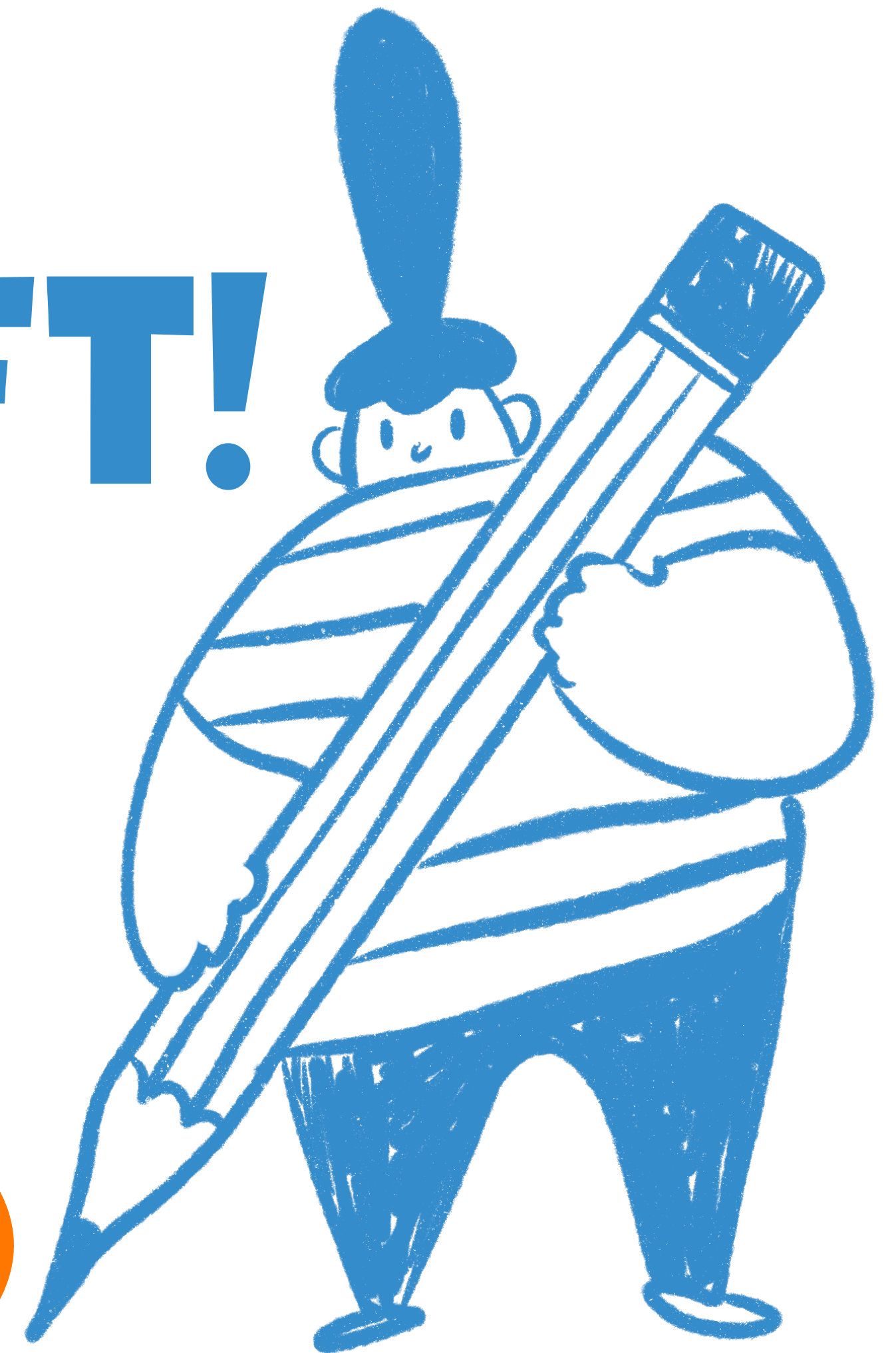

LIIKUNTASEIKKAILU

-TAHTO-

DAGS FÖR UPPGIFT!

Tecknad serie

Rita en egen tecknad serie

Härnäst får vi öva oss i att rita en egen tecknad serie!

1. Du behöver papper, blyertspenna, tusch- och/eller bläckpennor.

2. Välj en rörelse eller en idrottsprestation, som du skall göra en tecknad serie om. Du kan använda Youtube-videon eller en kompis som hjälp.

Rita en egen tecknad serie

3. Skissa först din tecknade serie med blyertspenna. Serien borde omfatta 3-5 rutor. Försök att skildra rörelsen du valt från början till slut.

4. Förstärk konturerna för din skiss med tusch eller bläckpenna. Du kan också färglägga din tecknade serie.

I detta exempel har spjutkastning skildrats med hjälp av tre rutor!

Källor:

Goscinny, R., Uderzo, A. 1999. Asterix Olympialaisissa. Sanoma osakeyhtiö. Egmont foundation.

Ljäs, A. 2013. Sarjakuvien tekeminen. Finn Lectura.

Nummelin, J. 2018. Sarjakuvan lyhyt historia. Avain.

Njut av arbetet!

